

Initiatiefgroep Zero Suicide Jaarplan en begroting 2020

“Het gaat ons er om een beweging in de maatschappij te realiseren waardoor mensen hun soms legitieme doodswens kunnen bespreken en geholpen worden. Wij zijn van mening dat zelfmoord geen wenselijke uitkomst is. Als wij als samenleving de juiste dingen op de juiste manier doen, moeten we zelfmoorden kunnen voorkomen.”

-

Sietse Oukes, ervaringsdeskundige GGNet.

De voorgeschiedenis

Zelfmoordpreventie is een van de belangrijkste onderwerpen binnen de GGZ. Het is een thema waar het afgelopen decennium enorm veel in is gebeurd. Met name door de activiteiten van 113 Zelfmoordpreventie is het thema regionaal én nationaal onder de aandacht gebracht. Dit leidde tot tal van activiteiten binnen en buiten de ggz waarin suïcidepreventie centraal staat: van Supranet GGZ tot de landelijke agenda suïcidepreventie.

Toen GGZ Nederland in 2017 in het kader van de Next Level-beweging vijf kernambities ging benoemen werd Zero Suicide als een van die ambities gekozen. Nul suicides zal niet haalbaar zijn, maar we laten met deze ambitie zien dat wij de lat hoog leggen. Nog altijd plegen vijf mensen per dag zelfmoord. Hoe kunnen we vanuit de ggz dat tij keren?

Niemand in ons land hoeft eenzaam of radeloos door zelfmoord te sterven

Elke dag zijn er vijf Nederlanders die zichzelf van het leven beroven. Vijf per dag is achttienhonderd per jaar. Een veelvoud daarvan probeert zelfmoord te plegen of berokkent zichzelf of anderen ernstige schade. De impact hiervan op naasten en hulpverleners is enorm. Het gaat hier overigens niet altijd om mensen met een psychisch probleem. Er zijn er ook die geen andere uitweg zien vanwege dakloosheid of een ernstige lichamelijke ziekte.

Voor velen is de (gedachte aan de) dood de enige veilige plek die zij in hun leven kennen. Een doodswens kan soms ook heel legitiem zijn. Wij zijn echter van mening dat zelfmoord nooit en te nimmer een wenselijke uitkomst kan zijn en dat iedereen een waardig levenseinde verdient. Als de samenleving en wij de juiste dingen op de juiste manier doen, dan kunnen de meeste zelfmoorden worden voorkomen.

Die ambitie is voor veel ggz-organisaties niet nieuw en er gebeurt al enorm veel. Next Level GGZ Nederland wil die beweging waar mogelijk versterken vanuit de basale gedachte dat wanneer we ons als branche verenigen, we de mentale gezondheid van mensen kunnen versterken.

De aanpak 2020

De initiatiefgroep Zero Suicide is een groep mensen die deze ambitie binnen GGZ Nederland vormgeeft. Dit doen we samen met stakeholders en onze leden. Gedreven door een ideaal worden initiatieven gezocht, genomen, opgepakt en ondersteund.

In de initiatiefgroep participeren naast bestuurders en directeurs vanuit leden van GGZ Nederland ook 113 Zelfmoordpreventie, Supranet GGZ, Mind en een ervaringsdeskundige. De initiatiefgroep wordt ondersteund door communicatie en een beleidsadviseur vanuit het bureau van GGZ Nederland.

Er wordt gekeken wat er waar al gebeurt, waar we initiatieven kunnen ondersteunen en waar nieuwe activiteiten helpend zijn. Verbinding wordt gelegd met externe partijen zoals ProRail, NHG, NIP, LVVP en Vereniging POH-GGZ.

Uitgangspunt is dat GGZ-instellingen een dubbelrol hebben in suïcidepreventie. Dat betekent dat ze zelf hun suïcidepreventie actief op orde hebben, maar dat ze ook een verantwoordelijkheid hebben om buiten de muren van hun instelling hun expertise en netwerk in te zetten om zelfmoorden te voorkomen. Dat kan door deelname aan Supranet GGZ en door participatie in de Supranet Communities. Maar ook door het opleiden van huisartsen en andere 'gatekeepers' in het signaleren en reageren op suïcidaal gedrag.

Binnen de GGZ-instellingen steken wij in op het leiderschap van bestuurders om daadwerkelijk werk te (blijven) maken van suïcidepreventie in hun instelling.

De speerpunten voor 2020 zijn:

- Bevorderen deelname aan de netwerken Supranet GGZ en de Supranet Communities, met name bij instellingen voor jeugdhulp. Supranet GGZ heeft de ambitie volgend jaar uit te breiden van 16 naar 30 leden
- Opstarten netwerk voor projectleiders en bestuurlijke portefeuillehouders Suïcidepreventie bij onze leden. Er worden bijeenkomsten georganiseerd, maar vooral een digitaal platform gecreëerd waarop ervaringen en best practices worden gedeeld, vragen kunnen worden gesteld en mensen elkaar kunnen ontmoeten.
- Ondersteunen van initiatieven op het gebied van suïcidepreventie
- Politieke lobby en bijdragen aan de Landelijke agenda Zelfmoordpreventie 2020-2025
- In de top 5 van zorgelijke hotspots aan het spoor bevorderen wij de samenwerking tussen ProRail en betrokken instellingen.

Daarnaast zit er een **communicatief/belangenbehartiging**-element in het ideaal Zero Suïcide. De beweging stopt niet bij de ontwikkeling binnen de ggz, er is ook maatschappelijke verandering nodig. Uiteindelijk moet gekoppeld aan het actieprogramma ook de beweging die is ontstaan door o.a. 113 Zelfmoordpreventie verder doorgezet worden tot dat die maatschappelijke kentering echt is bereikt.

Dit gebeurt middels een 'continue campagne', die het onderwerp langdurig onder de aandacht brengt en houdt, zichzelf continu evalueert en herstructureert en nieuwe doelen stelt. Een draaiende katalysator bij een groeiende beweging, waar nieuwe partijen zich op kunnen blijven inschrijven (denk bijvoorbeeld aan Nederland Rookvrij als voorbeeld). De campagneactiviteiten zijn positief en creëren een beweging waar men bij aan wil haken.

De externe communicatie dient daarmee de volgende doelen:

- Creëren van awareness over suïcidale gedachten: de-stigmatisering
- Bijdragen aan openheid om het over suïcide te hebben: openheid
- Maatschappelijk netwerk om hulpvraag te signaleren en goed toe te leiden: oplossingsgericht

Dit ondersteunt de belangenbehartigingskant, waar we bij financiers en bureaucratie lobbyen voor de middelen die nodig zijn.